

# Obsah

Úvod	5
1 Vývoj občanské nauky a výchovy od roku 1918 do současnosti	7
1.1 Školství v meziválečném Československu (1918–1938)	7
1.2 České školství v období Druhé republiky a Protektorátu Čechy a Morava	10
1.3 Československé školství po roce 1945 a úloha občanské výchovy v tomto období	11
1.4 Výchova k občanství po roce 1989	12
2 Klíčové rysy efektivní výuky výchovy k občanství	16
2.1 Klíčové prvky interaktivní hodiny	16
2.2 Plán vyučovací hodiny	18
3 Vývoj dějepisného vyučování a vzdělávání učitelů dějepisu v českých zemích	21
3.1 Od počátků školství v českých zemích do reformy Marie Terezie a Josefa II.	21
3.2 Od 19. století do vzniku Československé republiky	22
3.3 Od období nacistické okupace českých zemí do začátku 21. století	24
4 Didaktika dějepisu	28
4.1 Pojetí didaktiky jako vědní disciplíny	28
4.2 Vznik a vývoj didaktiky dějepisu v českém prostředí	29
4.3 Úloha školního dějepisu, jeho význam a funkce	31
4.4 Vztah dějepisu k jiným školním předmětům	32
4.5 Pojetí dějepisu v rámcových vzdělávacích programech	34
5 Metodika dějepisu	38
5.1 Plánování a didaktická analýza dějepisného učiva	38
5.2 Formy dějepisného vyučování	40
5.2.1 Typy didaktické interakce	40
5.2.2 Formy dějepisného vyučování podle prostředí, v němž probíhá výuka	41
5.3 Metody dějepisného vyučování	43
5.3.1 Příklady výukových metod	45
5.4 Prostředky dějepisného vyučování (didaktická média)	47
5.4.1 Příklady využití některých didaktických médií	48
6 Metodologie vědy se zaměřením na oblast společenských věd	52

6.1	Základní pojmy a jejich vymezení	53
6.2	Poznávání reality ve vztahu ke společenským vědám	57
6.2.1	Typy, fáze a způsoby výzkumu	58
6.3	Kvantitativní výzkum	58
6.3.1	Základní etapy kvantitativního výzkumu	59
6.4	Kvalitativní výzkum	68
7	Společenskovědní katedry a pracoviště na pedagogických fakultách veřejných vysokých škol v České republice po roce 1989 s přihlédnutím ke Katedře společenských věd PdF UP v Olomouci	73
7.1	Katedra občanské výchovy a filozofie – Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze	74
7.2	Katedra občanské výchovy PdF Masarykovy univerzity v Brně	74
7.3	Katedra výchovy k občanství PdF Ostravské univerzity v Ostravě	75
7.4	Katedra společenských věd PdF Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích	75
7.5	Katedra společenských věd PdF Univerzity Palackého v Olomouci	76